

Komt dat zien gij allen

Wie denkt er in augustus aan kerst? Een stelletje bevlogenen die dan al met het hoofd in de sneeuw zitten. Want overleven is vooruitdenken, zeker voor ons dierbare Huys. De traditie van Kerst op Huys Amerongen, die er gedurende vele jaren was, moet nieuw leven ingeblazen worden. En zo werd er in september en oktober met conservator Lodewijk druk gebrainstormd en werd de schatkist bekeken. Ai, te weinig geldstukken op de bodem. Gelukkig mochten we even ronddolen in de schatkist van de Vrienden en konden we weer verder. Het programma staat en nu kunnen we ons richten op de uitvoering. Dit is wat we bedacht hebben. Een Huys in kerstfeer betekent groen, veel groen. We hebben het geluk dat al vroeg in het jaar de Hogeschool Ede met zijn bloemistenopleiding medewerking wilde verlenen en 2 studentes uitleent die – in het kader van hun opleiding en onder begeleiding van een docent – de groenkar gaan trekken. Zij zullen het Huys tooien met guirlandes en kerststukken, van binnen en van buiten.

Ons Huys zou niets zijn zonder z'n 150 vrijwilligers en alle groepen hebben bij dit kerstgebeuren hun aandeel. Het Poortgebouw, ons visitekaartje, lokt passanten met feestelijke kransen en lichtjes.

De Tuinkabouters richten de oude keuken in met een ludiek gedekte kersttafel vol bont servies. Er komt een natuurlijke versiering en het geheel krijgt iets van een theatrale, gezellige kabouteropstelling.

De Wijnkelder wordt de herberg van velerlei kerststalletjes, uitgeleend door een verzamelaar en in de stoere Jachtkamer kan men bij het zien van de trofeeën - naar eigen principe – Bah of Mooi roepen, maar prachtig wordt-ie.

De Engelen, creatievelingen bij uitstek, maken van hun werkvertrek een domein waarin de servet toonaangevend is, laten we het een servettencollage noemen. Ook tuigen zij de kerstboom bij de entree naar eigen smaak en inzicht op.

De Eettafel met het mooie Creamware servies krijgt een vorstelijke allure door het zilveren bestek en antiek glaswerk (uitgeleend door een voormalig medewerker van Sotheby).

Conservator Lodewijk en enkele medewerkers richten de Von Ilsemannkamer in als Kerstkinderkamer. Een van de engelen herbergt in haar woning een waar kinderserviesmuseum en leent de mooiste daarvan aan ons uit. Oud kinderspeelgoed en het portret van de nanny van de Von Ilsemannetjes doen iets van de oude luister herleven.

Rondleiders en gastheren en -vrouwen zullen op 20, 21 en 26 december onze bezoekers gastvrij ontvangen en onthalen op verhalen over het Huys en de kerst van weleer.

Tijdens deze dagen zal er steeds muziek klinken op de Bovengalerij. De Erardvleugel wordt op het podium gezet en muzikanten – van zanger tot fluitist tot pianist – geven het beste van hun kerstkunnen. Hier kan de bezoeker zich laten vereeuwigen voor een prachtige kerstboom en vandaar een originele kerstgroet uitzenden naar familie en vrienden.

Dit verheven kerstverhaal heeft ook een kant, die minstens zo belangrijk is en dat is de kant van de werkvloer. Want daar wordt moge-

lijk gemaakt wat allemaal zo moeiteloos prachtig lijkt. We doelen op het gesjouw met bomen, het opzetten van de verlichting, de montage van de guirlandes, het verzorgen van de catering; kortom het "niet geziene" dat het fundament van het succes vormt. Wij, de coördinatoren, mikken op Wauw & Super van uw kant. Daar zetten we met z'n allen op in. Nu u nog!

Marjolein Meens en Marja Heethaar

**Met dank aan de sponsors:
St. Vriendenkring Kasteel Amerongen,
Buitenplaats Amerongen,
Restaurant Oud London,
Drs. J.W. van den Berg, Paula Gerdes
Fam. Uit de Bosch, Intratuin Barneveld**

Van de voorzitter

Op 6 november jl. werd in ons Koetshuis een symposium gehouden op initiatief van het Platform Utrechtse Buitenplaatsen onder de titel "Perpetuum mobile". Het bijna onontkoombare Leitmotiv was, U raadt het al: duurzaamheid. Eén van de invalshoeken was "maatschappelijke duurzaamheid" en daar wil ik het in dit kort bestek toe beperken. Het maatschappelijk draagvlak voor de instandhouding van buitenplaatsen, zo u wilt: monumenten in het algemeen, kwam op mij al dadelijk over als een uiterst relevant aspect. Wat heeft een buitenplaats als Amerongen, te betekenen zonder de belangstelling, de sympathie, de zorg en de actieve ondersteuning van de mensen in de directe (niet al te letterlijk genomen) omgeving?

Als je kijkt naar de situatie van een kleine eeuw geleden, toen de Bentincks de bewoners waren, waren zij ook de pachtheren, de verhuurders van woningen, belangrijke werkgevers, de aanjagers van sociale projecten en zij domineerden het kerkelijk leven in Amerongen. De band tussen kasteel en dorp was merkbaar en voelbaar in een periode waarin democratie formeel en feitelijk bestond, maar waarin toch duidelijke feodale trekjes te zien waren. Binnen de maatschappelijke werkelijkheid van die tijd werd dat normaal en acceptabel gevonden. Graaf Bentinck gaf de toon aan en het dorp volgde. Waarmee niet gezegd wil zijn, dat er ook niet eens een vals toentje klonk. Zo ging dat en zo gaat dat.

In 2014 zijn de zaken 180 graden omgedraaid. De maatschappelijke duurzaamheid is nu afhankelijk van de mate waarin grote groepen van de bevolking zich betrokken voelen, ja: zich verantwoordelijk voelen voor het wel en wee van het kasteel. De overheid onderstreept het belang van de instandhouding en het intensieve gebruik van ons cultureel erfgoed, initieert en ondersteunt activiteiten die dit mogelijk kunnen maken. Maar de mensen in en om Amerongen nemen en dragen de verantwoordelijkheid. Dan hebben we het over de 750 vrienden, die financieel steunen, de 150 vrijwilligers die met hoofd en handen bijdragen aan het voortbestaan, ook de bestuurders van de beide stichtingen (ook vrijwilligers dus) doen hun werk vanuit passie en betrokkenheid. En gelukkig is de openheid en de benaderbaarheid van het kasteel in de afgelopen jaren gegroeid en mag men zich, nee: moet men zich mede'eigenaar' voelen. Dat is de basis. Conclusie: maatschappelijk draagvlak is een voorwaarde voor maatschappelijke duurzaamheid.

Hans Herremans

Wat door de Vrienden mogelijk werd

Ook in 2014 heeft de Vriendenkring weer belangrijke projecten kunnen realiseren voor het Huys, de collectie en de tuinen. Deze projecten konden uitsluitend worden gerealiseerd door de jarenlange trouwe steun van vele vrienden.

Firma Budding aan het werk

In het voorjaar hebben we een Watervoorziening voor de benedentuin kunnen realiseren, bestaande uit een bron, 300 m ingegraven leidingen en 8 aftappunten. Planten en tuinvrijwilligers kunnen daarmee weer opbloeien in tijden van droogte. Het project kostte € 11.500,- Een subsidie van bijna € 7000,- kon ervoor worden verkregen.

De restauratie van het kinderkuisje kon dit jaar door een gift van de Vrienden van ruim € 2750 worden voltooid. Om ten volle te kunnen genieten van concerten en andere evenementen is zitcomfort van belang. Daarom hebben we 140 comfortabele stoelen aangeschaft. Ook is een podium aangeschaft, waarop de musici en sprekers ook voor de achterste rijen prima zichtbaar zijn. Huur is niet meer nodig en binnen enkele jaren is de investering van ruim € 4500,- terugverdiend.

Het Bätz Orgel uit 1813

Voor de restauratie van het bijzondere Bätz Orgel uit 1813 verwierf de Stichting Kasteel Amerongen

€ 37.500 aan subsidie. Met de donatie van de vrienden van € 5000,- daar nog bij kon de opdracht tot herstel gegeven worden. Medio volgend jaar kunnen bezoekers weer muzikale traktaties, gemaakt met dit orgel, tegemoet zien.

Ook heeft het SVKA-bestuur ongeveer € 5000,- gereserveerd om Diana, de godin van de jacht uit haar huidige benarde positie te bevrijden en haar weer in geheel gerestaureerde toestand een vrij uitzicht te bieden over de jachtvelden van het Huys. In het voorjaar kunt u zelf de restauratiewerkzaamheden bewonderen.

Rob Heethaar

“HET KASTEEL AMERONGEN EN ZIJN BEWONERS” na 65 jaar weer verkrijgbaar!

De zeer gedegen studie van mevr. Mulder†, oud-conservatrice van het Oranje-Nassau Museum en prof Slothouwer†, hoogleraar architectuur aan de TU Delft over kasteel Amerongen en zijn bewoners is nog steeds het meest volledige boek over de geschiedenis van ons kasteel. Het verscheen in 1949 in een beperkte oplage. Onze penningmeester heeft het boek onder handen genomen en uitgebreid. In een epiloog wordt de periode van 1949 tot nu over-

brugd. De spelling is geactualiseerd en afbeeldingen zijn toegevoegd. De editie zal voor februari 2015 verschijnen, met harde kaft en in linnen gebonden.

De winkelprijs van dit bijzondere werk van ruim 200 pagina's zal € 49,50 gaan bedragen.

De vrienden kunnen

het boek bij voorintekening verkrijgen voor € 45,-

Opgave via:

secretariaatvrienden@kasteel-amerongen.nl, met vermelding van uw naam en adres of telefonisch via 0318-470147.

Portrettengalerij: de ENGELEN

Op een dinsdag in november klom ik alle trappen op tot achter de Galerij, waar vandaan een gezellig gekwetter te horen was. Daar zat een 8-tal vrouwen rond een enorme tafel in een lichte prettige ruimte, aan een van de gobelins te werken.

Zij zijn een deel van de ca. 30 vrijwilligers, die iedere maandag en dinsdag werken aan het conserveren en soms ook restaureren van allerhande textiel uit de Kasteelinboedel. Zij worden de ENGELEN genoemd, omdat zij zich hoog in het gebouw bevinden, waar zij met spreekwoordelijk geduld aan kilometers gordijn of wankel meubeltjes werken of zoals nu aan het verstevigen van de randen en de zwakke plekken van de gobelins uit de gobelin kamer. Het streven is de gobelin “Winter” binnenkort klaar te hebben zodat ie met de winteropstelling in januari opgehangen kan worden!

De vrijwilligers zijn afkomstig uit de 4 windstreken rond Amerongen, van Culemborg tot Leusden en zelfs uit Armenië. De tafel, waaromheen zij zitten, is enorm, want het te behandelen textiel moet plat en recht kunnen liggen. Zij werken er met dunne naaldjes ragfijn polyesterdraad doorheen ZONDER het textiel met de handen aan te raken. Doe ze dat maar eens na! Zij voeren, zomen, zetten passementen aan, verstevigen stoffering van stoelen en banken etc, etc.

Het is specialistenwerk, waarvan het bijzonder is dat het door vrijwilligers gedaan wordt. Dat gebeurt nog vrijwel nergens in de museale restauratie wereld, maar in Amerongen al sinds 1979, toen met een eerste groep van 8 personen begonnen werd. Komend jaar zal dit, exclusief in Amerongen ontwikkelde, systeem beschreven worden door de restauratie opleiding (afd. Textiel) van de UvA tot een in de restauratiewereld erkende vorm van uitvoeren. Josien Verdegaaal, die als professional, na Sytske Stratenus en Carin van Nes, alweer ca 12 jaren deze vorm van werken begeleidt en richting geeft, pleit bovendien voor een getrapte opleiding, zowel op MBO, HBO als universitair niveau.

De Engelen werken behalve aan hun onderhavige ‘projecten’ (gobelins, gordijnen eetzaal en grote zaal, meubelen ed.) ook aan het vervaardigen van kleine borduurwerkjes voor de verkoop in de winkel. Als U daar zo’n leuk speldenkussen of kaarsenzakje ziet dan heeft een van de Engelen dat geborduurd. Rond de kerstdagen zal de Engelenkamer omgetoerd worden in een waar paradijs met meer dan 100

kunstig gevouwen servetten olv Hans Schuite van Kasteel 't Loo. Een mooie gelegenheid om de Engelenkamer eens van binnen te bekijken.

Karina Moolenburgh

De engelen van Kasteel Amerongen

Muziek op het Huys

Het muziekseizoen 2014-2015 werd op 24 augustus geopend door deelnemers aan de Zeister Muziekdagen. Daarna volgden de optredens van de KCO-academisten en het Aristo Kwartet. De kwaliteit overstemde ruim het aantal bezoekers. Vol verwachting blikken we vooruit naar het familieconcert op zondag 14 december, dat reeds is uitverkocht!

In het voorjaar 2015 staan op 25 januari en 26 april twee concerten in samenwerking met de Organisatie Oude Muziek op het menu.

Vijf academisten van het KCO spelen zaterdag 2 mei op de Bovengalerij en zaterdag 13 juni is de wereldpremiere in Amerongen van het Orion Festival. Het seizoen wordt donderdag 9 juli afgesloten met een openluchtconcert door het plaatselijke fanfareorkest 'Ons Genoegen'.

*Het bestuur wenst u prettige kerstdagen
en een voorspoedig 2015*

'Herinneringen van Siegfried Bentinck'

"Het kerstfeest was een van de hoogtepunten in Amerongen. Mijn grootvader nodigde de familie en een paar gasten, waaronder rentmeester J. Tenge met zijn vrouw en onze lerares mevrouw Swagers, op de thee. Om 17.30 uur begaven wij ons dan naar de galerij en kwamen samen onder een geweldige en prachtig versierde kerstboom, waarvan de kaarsen al brandden. Tegelijkertijd kwamen alle bedienden van mijn grootvader met hun gezinnen binnen. We waren met ongeveer 40-60 personen. Door mijn moeder op het orgel begeleid zongen we kerstliederen. Een gewijde sfeer omringde ons. Elk gezin kreeg twee geschenken, een van mijn grootvader en een van mijn ouders. Wij kinderen mochten onze cadeaus zelfs niet bekijken voordat de laatste bezoeker afscheid genomen had. Na de kerstdienst in de dorpskerk keerde de familie naar huis terug en verheugde zich op het kalkoendiner met plumpudding."

*Fragment uit 'Herinneringen van Siegfried Bentinck'
Dit boekje zal vanaf eind van het jaar te koop zijn in
de winkel van Kasteel Amerongen.*

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI

Secretariaatvrienden@kasteel-amerongen.nl
Vriendenadministratie: svka-admin@planet.nl
www.kasteelamerongen.nl/vrienden

Eindredactie K. Moolenburgh-Fels
redactie@kasteelamerongen.nl
ISSN 2213-7319